
ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

УДК 336.742.4

М. Ю. Демченко, к.е.н.

ЗОЛОТО – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА МІЖНАРОДНИХ РЕЗЕРВІВ

Анотація. У статті автор робить порівняльний аналіз резервів монетарного золота центральних банків окремих країн європейського континенту, країн Співдружності Незалежних Держав та України станом на 01.01.2014 р. Отримані дані офіційних резервів золота підтверджують, що країни з найбільшими їх обсягами, насамперед Сполучені Штати Америки, Німеччина, Італія, Франція, Китай та Швейцарія, значно переважають за цим показником більшість країн СНД, а також Україну. Наголошується, що, попри початок у 2013 р. і продовження у 2014 р. стрімкого падіння біржових цін на золото, його актуальність, як ліквідного активу центральних банків провідних країн світу та МВФ, залишається незмінною.

Ключові слова: золото, золотий стандарт, монетарне золото, золотовалютні резерви, центральний банк, біржова ціна, частка золота, зона євро, країни СНД.

М. Ю. Демченко, к.э.н.

ЗОЛОТО – ВАЖНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ РЕЗЕРВОВ

Аннотация. В статье автор проводит сравнительный анализ резервов монетарного золота центральных банков отдельных стран европейского континента, стран Содружества Независимых Государств и Украины по состоянию на 01.01.2014 г. Полученные официальные данные резервов золота подтверждают, что страны с наибольшими их объемами, в первую очередь Соединенные Штаты Америки, Германия, Италия, Франция, Китай и Швейцария, значительно превосходят по этому показателю большинство стран СНГ, а также Украину. Подчеркивается, что, несмотря на начало в 2013 г. и продолжение в 2014 г. стремительного падения биржевых цен на золото, его актуальность, как ликвидного актива центральных банков ведущих стран мира и МВФ, остаётся неизменной.

Ключевые слова: золото, золотой стандарт, монетарное золото, золотовалютные резервы, центральный банк, биржевая цена, часть золота, зона евро, страны СНГ.

M. Yu. Demchenko, candidate of economic sciences

GOLD IS AN IMPORTANT COMPONENT OF INTERNATIONAL RESERVES

Abstract. The author provides a comparative analysis of central banks' monetary gold reserves of individual countries of the European continent, the Commonwealth of Independent States and Ukraine as of 01.01.2014. The official information about obtained gold reserves confirms that countries with the biggest of their volumes on the first place: The United States of America, Germany, Italy, France, Switzerland, China. These countries are far superior to this indicator than majority of the CIS countries and Ukraine. It is marked that despite the beginning at 2013 and continuation in 2014 of the rapid fall of the stock prices on gold, its actuality as a liquid asset of central banks of leading countries in the world and IMF remains unchanging.

Keywords: gold, gold standard, monetary gold reserves, gold and exchange reserves, the central bank, stock exchange prices, the share of gold, the euro zone, the CIS countries.

Актуальність теми дослідження. Центральні банки окремих країн світу протягом тривалого періоду наполегливо скуповують монетарне золото. Особливо активізується цей процес в період спаду світових цін на жовтий метал або період фінансових катаклізмів, який супроводжується високою волатильністю валютних курсів. На сучасному етапі розвитку глобальної економіки вирізняються країни, які накопичили колосальні резерви в золоті, це, в пер-

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

шу чергу, Сполучені Штати Америки, Німеччина, Італія, Франція, Китай, Швейцарія. Частка золота у загальних золотовалютних резервах окремих країн сягає більше ніж 60-70 % (США, Німеччина, Італія, Франція). Українські золоті запаси не перевищують і 10 % від загальних резервів, що є вкрай недостатньо як з позиції їхніх обсягів, так і з позиції обачливості. Тому вивчення сучасних обсягів міжнародних резервів у монетарному золоті, як України, так і окремих країн світу, для забезпечення страхового резерву, підтримки внутрішньої і зовнішньої стабільності, запобігання значної курсової мінливості вбачається нам актуальним та своєчасним.

Постановка проблеми. Необхідність і значимість дослідження сучасних обсягів золота у золотовалютних резервах країн світу, визначення його оптимальної частки зумовлюється тим, що воно (золото) залишаються своєрідним страховим прошарком резервів центральних банків країн світу від зовнішніх шоків і одночасно важливим елементом стабільності внутрішнього грошового та фінансового ринків, особливо в контексті значних валютних коливань під час розгортання фінансово-економічних криз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Існує багато науково-теоретичних досліджень щодо питання волатильності біржових цін дорогоцінних металів, особливо золота, та використання золота як важливої складової міжнародних резервів. Вагомий внесок у розвиток таких досліджень зробили вітчизняні та зарубіжні науковці Алізаде Ф., Альохін К., Боришкевич О., Чайкіна О., Яригіна А. та багато ін. Але, на наш погляд, є необхідність відокремлення періоду зростання світових цін на золото (до 2013 р.) та періоду його стрімкого падіння (у 2013 р. і на початку 2014 р.), а також подальшого дослідження та проведення порівняльного аналізу обсягів золота у резервах центральних банків країн європейського континенту, країн Співдружності Незалежних Держав та України.

Постановка завдання. Метою статті є: 1) визначення світових сучасних тенденцій ціни на золото за період 2002-2014 рр.; 2) проведення порівняльного аналізу резервів монетарного золота центральних банків окремих країн європейського континенту, країн Співдружності Незалежних Держав та України станом на 01.01.2014 р.

Виклад основного матеріалу. За час існування людства відомо багато різних форм використання золота: у вигляді зливків, монет, коштовностей, зубних протезів, концентратів, скарбів та ін., але при цьому головне, мабуть, те, що воно (золото) використовувалося як універсальний засіб платежу або еквіваленту обміну. Саме ця функція золота стала визначальною у його „біографії”. Свого часу золото вибороло перемогу в „змаганні” з іншими дорогоцінними металами (міддю, сріблом), коли у 1900 р. після приєднання США до Паризької світової валютної системи у світі остаточно запанував золотий стандарт. Невідомо, як довго би протримався золотий стандарт, якби не перша і друга світові війни, які по суті стали початком кінця ери золота як засобу платежу і одночасно пошуком нової світової валютної системи без безпосередньої його участі і демонетизації. Але як би там не було, а золото навіть після запровадження Ямайської валютної системи (1976 р.), де золоту відводилася лише роль високоліквідного активу або біржового, інвестиційного товару, не втратило своєї актуальності і на сучасному етапі розвитку світової економіки, оскільки досі має великий попит і постійне котирування на світових фінансових ринках, а також складає значну частку золотовалютних резервів майже всіх центробанків провідних країн світу.

Роль золота в світових економічних відносинах у той чи інший період їхнього розвитку визначається його власною вартістю, яка має доволі мінливий, а іноді і зовсім не прогнозований характер. Так, ще до трагічних подій 11 вересня 2001 р. у Нью-Йорку, які на певний час похитнули американську економіку і посяли паніку на світових фінансових і валютних ринках, зовсім складно було уявити, що через 12 років золото коштуватиме майже у 6 разів більше (рис. 1).

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

Рис. 1. Динаміка середньорічних цін на золото (за 1 тройську унцію) на Лондонській біржі дорогоцінних металів за період 2002-2013 рр. та окремо на 20.05.2014 р., у доларах США

Джерело: побудовано автором на основі [1]

Ціна на золото невпинно зростала більше десяти років і тільки у 2013 р. пішла на спад завдяки значному скороченню попиту на жовтий метал. За даними Всесвітньої золотої ради світових центральних банківських холдингів (англ. *World Gold Council – WGC*), у 2013 р. в порівнянні з попереднім роком світовий попит на золото скоротився на 15 %, у тому числі інвестиційний попит - на 51 %. Головні споживачі – центральні банки країн світу - знизили закупівлю золота на 32 %. Скорочення на 2 % зазнала світова пропозиція золота, а також на 14 % - його подальша обробка. Все це спонукало до зниження ціни тільки за 2013 р. на 15,4 %. Така тенденція продовжується і у 2014 р. Як бачимо з рис. 1, ціна золота продовжує знижуватися (- 8,2 %), станом на 20 травня 2014 р. вона становить 1296 дол. США за 1 тройську унцію золота [2].

Разом з тим, центральні банки провідних європейських країн не поспішають скорочувати свої золоті запаси, які залишаються доволі вагомим, а в окремих країнах (Німеччина, Італія, Франція, Нідерланди, Португалія, Греція, Словаччина) складають найбільшу частку їхніх золотовалютних резервів (табл. 1).

Таблиця 1

Обсяги монетарного золота у загальних ЗВР окремих країн європейського континенту, країн Єврозони та ЄЦБ станом на 01.01.2014 р.

Країни	Кількість монетарного золота, у тоннах ¹	Сумарно монетарне золото, млн дол. США	Частка золота в загальних ЗВР, %	Загальні обсяги ЗВР, млн дол. США
1	2	3	4	5
1. Німеччина	3 387,2	130 843	65,9	198 249
2. Італія	2 451,9	94 712	65,1	145 516
3. Франція	2 435,4	94 077	64,9	144 949
4. Швейцарія	1 040,1	39 924	7,4	535 882
5. Нідерланди	612,4	23 659	51,0	46 352
6. Туреччина	519,7	20 076	15,3	131 034
7. ЄЦБ	502,0	19 394	26,2	73 896
8. Португалія	382,5	14 775	84,0	17 555
9. Велика Британія	310,4	12 015	11,0	108 804
10. Іспанія	281,5	10 878	23,5	46 319
11. Австрія	279,9	10 816	46,4	23 297
12. Бельгія	227,4	8 784	32,6	26 939
13. Швеція	125,7	4 888	7,5	65 379
14. Греція	112,3	4 334	75,3	5 754
15. Румунія	103,6	4 012	8,2	48 867
16. Польща	102,9	3 975	3,7	106 219
17. Фінляндія	49,1	1 893	16,8	11 268

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
17. Болгарія	40,1	1 549	7,78	19 894
18. Словаччина	31,7	1 230	57,1	2 153
19. Словенія	3,1	123	13,3	923
20. Угорщина	3,0	119	0,3	46 589
21. Країни Єврозони ²	10 779,5	416 398	55,7	747 599
22. Україна	42,3	1 640	8,03	20 415

Джерело: [3; 4; 5]*Примітки:*

1. Розраховано автором на основі офіційних даних МВФ у тройських унціях (1 тройська унція дорівнює 31,1034768 грамів чистого золота).

2. Станом на 01.01.2014 р. до країн Єврозони належать 18 держав – Австрія, Бельгія, Греція, Естонія, Ірландія, Іспанія, Італія, Кіпр, Латвія, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Німеччина, Португалія, Словаччина, Словенія, Фінляндія, Франція.

За обсягами монетарного золота Україна не тільки значно відстає від провідних Європейських країн, а й поступається навіть економічно слабким країнам (Греції, Румунії) і має перевагу лише відносно золотих запасів центральних банків Болгарії, Словаччини, Словенії та Угорщини. Якщо взяти усі 18 країн Єврозони, то середній рівень золота в загальних їхніх ЗВР складе 55,7 %, або у 7 разів вище, ніж в Україні.

Слід зазначити, що в Україні наприкінці 2005 р. частка іноземної валюти складала 98 %, а золота, відповідно, 2 % від загального обсягу резервів [6, с. 165]. Тобто за останні вісім років частка монетарного золота зросла до 8,03 %, або у 4 рази, що говорить про те, що НБУ поступово намагається диверсифікувати ЗВР в бік збільшення частки дорогоцінних металів у своїх резервах, але, на жаль, поки цього вкрай недостатньо. Як ми вже зазначали в попередніх дослідженнях [7, с. 111-112], золотовалютні резерви України, починаючи з 2008 р., мають тенденцію до зниження (з 32,5 млрд дол. США на початку 2008 р. – до 20,4 млрд дол. США на початку 2014 р.) і, на жаль, у 2014 р. продовжують зменшуватися. На 01.05.2014 р., за даними НБУ, ЗВР України досягли позначки 14,2 млрд дол. США, натомість у серпні 2011 р. обсяги ЗВР дорівнювали рекордним 38,2 млрд дол. США, тобто країна майже за три останніх роки втратила 24,0 млрд дол. США [8].

Якщо порівняти монетарні запаси золота України і країн СНД (Співдружності Незалежних Держав), то тут наша країна виглядає значно краще за Киргизстан, Молдову, Азербайджан, Вірменію, Таджикистан, Узбекистан, але значно поступається Російській Федерації та Казахстану. Запаси золота України і Республіки Білорусь майже тотожні, але при цьому частка золота у загальних ЗВР Білорусі складає 25,8 %, або ¼ частину всіх запасів, що є найбільшим показником серед усіх країн СНД (табл. 2).

Таблиця 2

Обсяги монетарного золота у загальних ЗВР країн СНД станом на 01.01.2014 р.

Країна	Кількість монетарного золота, у тоннах ¹	Сумарно монетарне золото, млн дол. США	Частка від загальних ЗВР, %	Загальні обсяги ЗВР, млн дол. США
1. Російська Федерація	1 035,1	39 989	7,8	509 594
2. Казахстан	143,7	5 551	22,5	24 702
3. Білорусь	44,5	1 713	25,8	6 650
4. Киргизстан	3,7	139	6,2	2 234
5. Молдова	0,05	2	0,07	2 820
6. Азербайджан	0,00	0,00	0,00	13 625 ²
7. Вірменія	0,00	0,00	0,00	2 253
8. Таджикистан	дані відсутні	дані відсутні	дані відсутні	1 074
9. Узбекистан	дані відсутні	дані відсутні	дані відсутні	19 800 ²
Всього сумарно СНД:	1227	47 394	8,1	582 752

Джерело: [3; 4; 9; 10]*Примітки:*

1. Розраховано автором на основі офіційних даних МВФ у тройських унціях (1 тройська унція дорівнює 31,1034768 грамів чистого золота).

2. Азербайджан станом на 01.08.2013 р.; Узбекистан станом на 01.01.2013 р.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

Звичайно, треба враховувати, що центральні банки Таджикистану та Узбекистану офіційно не розкривають і не публікують дані про свої золоті запаси. Азербайджан, не маючи запасів золота у сховищах центрального банку, активно з першого кварталу 2012 р. офіційно почав скуповувати золото до Державного нафтового фонду Азербайджану (ДНФЗ), і станом на кінець грудня 2013 р. задекларував його у обсягах 30,174 тонн, і це тільки початок реалізації стратегії ДНФЗ з обміну „чорного золота” (нафти) на жовтий метал (золото) [11].

Особливістю золота є те, що воно використовується майже всіма центральними банками країн світу в якості страхового або резервного фонду. Обсяг золота, яке зберігається в сховищах центральних банків та МВФ (Міжнародного Валютного Фонду), наближується до 32 тис. тонн (на січень 2013 р. – 31,575 тис. тонн), що складає приблизно 17-20 % усього золота, яке добуто людством за всю його історію [1; 4].

За офіційним звітом Всесвітньої золотої ради світових центральних банківських холдингів, (WGC) за останні два роки (2012-2013 рр.) найбільше скуповують монетарне золото шість центральних банків світу – Російської Федерації (8-е місце в світі за обсягами монетарного золота), Туреччини (12-е місце в світі), Казахстану (26-е місце в світі), Республіки Південної Кореї (34-е місце в світі), Бразилії (41-е місце в світі) та Іраку (55-е місце в світі). Але поки що, окрім Російської Федерації, ці країни не входять у ТОП-10 центральних банків з обсягів монетарного золота (рис. 2).

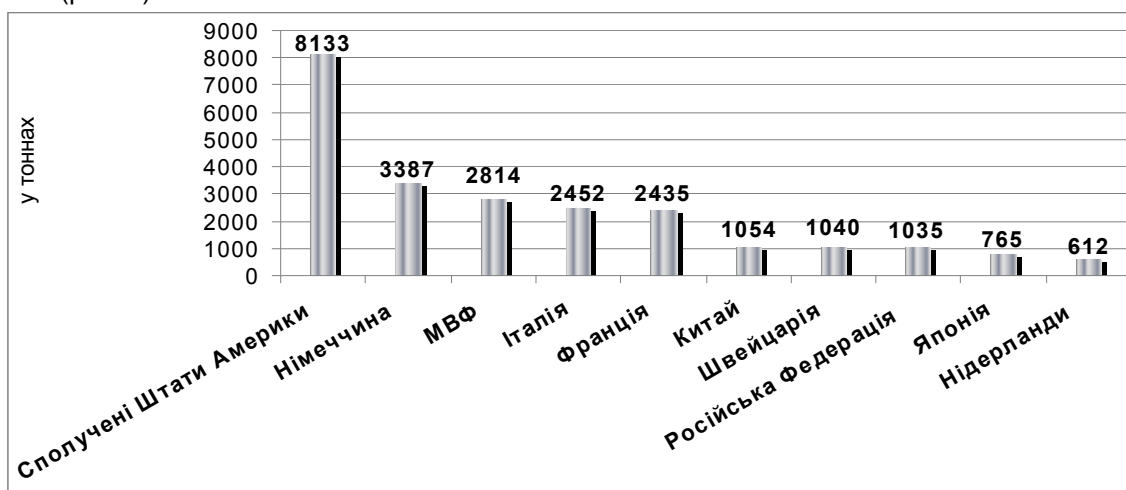

Рис. 1. Топ-10 Центральних банків країн світу та МВФ за обсягом монетарного золота, станом на 01.01.2014 р., у тоннах.

Джерело: побудовано автором на основі [3-4; 12-13;]

Найбільший офіційний обсяг монетарного золота у світі мають Сполучені Штати Америки – 8,133 тис. тонн (або 25,7 % усього монетарного золота центральних банків країн світу), який не змінюється вже більш як 40 років і зберігається в сховищах Форд-Нокс (на території військової бази – штат Кентуккі) й Федеральних резервних банків та відділеннях Монетного двору (у Філадельфії, Денвері, Вест Пойнті та Сан-Франциско). Крім цього, США виконує роль депозитарію золота, де зберігають свої запаси золота МВФ (2,814 тис. тонн), Німеччина (1,536 тис. тонн) та інші, і разом це близько 7 тис. тонн. Тобто на території США зберігаються величезні золоті запаси окремих країн, а також офіційні золоті резерви казначейства США, що разом складає 50 % світового монетарного золота.

Значні обсяги монетарного золота мають країни Європейського Союзу, особливо Німеччина, Італія, Франція, Швейцарія, Нідерланди, Португалія та Велика Британія. Тільки центральні банки країн зони євро мають у своєму активі 10,779 тис. тонн золота, а Європейський центральний банк додатково ще 502,0 тонни золота. Поки що за обсягами монетарного золота не особливо виділяється центральний банк Китайської Народної Республіки, який починаючи з 2009 р. декларує незмінний його обсяг у розмірі 1,054 тис. тонн. Таку ситуацію багато фахівців та експер-

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

тів вважають завуальованим та прихованим рухом до збільшення своїх золотовалютних запасів заради поступового зміцнення і світового визнання китайського юаню, його подальшої інтернаціоналізації та, можливо, в подальшому заміни юанем долара США у світових розрахунках і у якості головної світової резервної валюти [14-15]. При цьому з 2007 р. КНР є одноосібним лідером у світі за кількістю власної добичі золота, але це не є метою нашої статті і обов'язково стане предметом подальших досліджень.

Висновки. Можна зробити висновки, що Казначейство США особисто володіє найбільшим офіційним запасом монетарного золота в світі, що складає 8,133 тис. тонн чистого золота (або 1/4 частина усього монетарного золота центральних банків країн світу). Крім того, у сховищах США зберігається золотий запас МВФ (2,814 тис. тонн) та деяких центральних банків країн світу, що разом дорівнює приблизно 50 % всього світового монетарного запасу золота, що робить США за рівнем цього показника поки що недосяжним для інших країн. Другим за обсягом офіційним світовим осередком монетарного золота безперечно є Європейський континент, у якому тільки центральні банки країн зони євро мають у своєму активі 10,779 тис. тонн золота, та золотий запас ЄЦБ окремо складає ще 502,0 тис. тонн золота. Третім і, мабуть, найперспективнішим осередком є азіатсько-тихоокеанський регіон. Доволі великі наявні запаси монетарного золота мають центральні банки Китаю (1,054 тис. тонн чистого золота – 6 місце в світі), Японії (0,765 тис. тонн чистого золота – 9 місце в світі), Індії (0,557 тис. тонн чистого золота – 11 місце), Тайваню (0,423 тис. тонн чистого золота – 14 місце) та Філіппін (0,193 тис. тонн чистого золота – 23 місце в світі).

Значно поступаються світовим лідерам за обсягом монетарного золота країни СНД, які разом (без Російської Федерації) мають усіх офіційних золотих резервів на рівні 190-220 тонн, що менше золотих запасів навіть однієї європейської країни Бельгії (12 місце серед країн європейського континенту). Якщо порівнювати за обсягами монетарного золота країни СНД з іншими країнами американського, європейського, азіатсько-тихоокеанського регіонів, то очевидно, це один з найвідсталіших та економічно слабких регіонів сучасного світу, і в цьому контексті інтеграційні поступки України до Європейської спільноти виглядають економічно виваженими та обґрунтованими.

Що стосується ціни на золото, то вочевидь, що за 2013 р. і перші 5 місяців 2014 рр. золото втратило 22,5 % вартості 2012 р. У подальшому не можна виключати зростання ціни на золото, оскільки у світі перманентно відбуваються девальвації тієї чи іншої валюти, що, на нашу думку, створює ефект нестабільності, непрогнозованості системи глобальних розрахунків, валютних і товарних ринків та в цілому світового фінансового клімату.

Література

1. Interactive gold price chart [Електронний ресурс] / World Gold Council. – Режим доступу: <http://www.gold.org/investment/interactive-gold-price-chart>.
2. Алехин К. Резервы уходят в золото [Електронний ресурс] / К. Алехин // Экономическая газета. - 2014. – № 19(1731). – Режим доступу: http://www.neg.by/publication/2014_03_11_18242.html?print=1.
3. Data template on international reserves and foreign currency liquidity [Електронний ресурс] / International Monetary Fund. – Режим доступу: <https://www.imf.org/external/np/sta/ir/IRProcessWeb/colist.aspx>.
4. International financial statistics, January 2013 [Електронний ресурс] / World official gold holdings. – Режим доступу: http://www.cgi-bin/get_document.cgi/vedomosti_-.pdf?file=//0_1738186516.
5. Золото в МВФ. Информационная справка. Март, 2014 [Електронний ресурс] / Международный Валютный Фонд.– Режим доступу: <https://www.imf.org/external/np/exr/facts/rus/goldr.pdf>.
6. Демченко М. Ю. Міжнародні резерви в контексті змін валютної складової / М. Ю. Демченко // Науковий вісник ЧДІЕІ. Серія 1, Економіка. – 2013. – № 4 (20). – С. 164-171.
7. Демченко М. Ю. Глобальні золотовалютні резерви: сучасний стан та прогноз / М. Ю. Демченко // Науковий вісник ЧДІЕУ. Серія 1, Економіка. – 2013. – № 3 (19). – С. 108-116.
8. Стан міжнародних резервів та ліквідність в іноземній валюті в Україні за січень-квітень 2014 р. [Електронний ресурс] / Офіційне інтернет-представництво Національного банку України. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=7693066.
9. International reserves (without the Oil Fund reserves included) mln USD [Електронний ресурс] / Central Bank of the Republic of Azerbaijan. – Режим доступу: http://en.cbar.az/assets/2961/International_reserves_for_2013.pdf.
10. Макроэкономический обзор Республики Таджикистан за январь-декабрь 2013 г. [Електронний ресурс] / Национальный банк Таджикистана. – Режим доступу: http://www.nbt.tj/files/Monetary_policy/macroeconomic_obzor/macro_2013_ru.pdf.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

11. Ализаде Ф. Разочарование золотом [Електронний ресурс] / Ф. Ализаде. – Режим доступу: <http://www.zerkalo.az/2013/razocharovanie-zolotom/>.
12. Ярыгина А. Мировой рынок золота [Електронний ресурс] / А. Ярыгина. - Режим доступу: <http://www.ifs.ru/upload/gold-staj.pdf>.
13. Боришкевич О. В. Золото в сучасній економіці / О. В. Боришкевич // Бізнес-Інформ. Економіка. - 2014. – № 1. – С. 256-261.
14. Чайкина Е. В. Особенности функционирования мирового рынка золота в условиях финансового кризиса / О. В. Чайкина // Вісник СевНТУ: збірник наукових праць. Серія: Економіка і фінанси. - 2013. - Вип. 138. – С. 149-158.
15. Демченко М. Ю. Китайська Народна Республіка на шляху зміцнення та інтернаціоналізації юаня / М. Ю. Демченко // Науковий вісник ЧДІЕУ. Серія 1, Економіка. – 2014. – № 1 (21). – С. 94-99.

References

1. World Gold Council. (2014). *Interactive gold price chart*. Retrieved from <http://www.gold.org/investment/interactive-gold-price-chart>.
2. Alekhin, K. (2014). Rezervy ukhodyat v zoloto [Reserves into gold]. *Ekonomicheskaya gazeta – Economic Newspaper*, 19(1731). Retrieved from http://www.neg.by/publication/2014_03_11_18242.html?print=1 [in Russian].
3. International Monetary Fund. (2014). *Data template on international reserves and foreign currency liquidity*. Retrieved from <https://www.imf.org/external/np/sta/ir/IRProcessWeb/colist.aspx>.
4. World Gold Council. (2013). *World official gold holdings. International financial statistics, January 2013*. Retrieved from http://www.cgi-bin/get_document.cgi/vedomosti_-.pdf?file=///0_1738186516
5. International Monetary Fund. (2014). *Zoloto v MVF. Informatsionnaya spravka. Mart, 2014 [Gold in the IMF. Factsheet. March, 2014]*. Retrieved from <https://www.imf.org/external/np/exr/facts/rus/goldr.pdf> [in Russian].
6. Demchenko, M. Yu. (2013). Mizhnarodni rezervy v konteksti zmin valiutnoi skladovoi [The international reserves in the context of currency component changes]. *Naukovyi visnyk ChDIEi. Seriya 1, Ekonomika - Scientific journal of ChSIEM. Series 1, Economics: collected scientific articles*, 4(20), 164-171 [in Ukrainian].
7. Demchenko, M. Yu. (2013). Hlobalni zolotovaliutni rezervy: suchasnyi stan ta prohnoz [International reserves: current status and predictions]. *Naukovyi visnyk ChDIEi. Seriya 1, Ekonomika - Scientific journal of ChSIEM. Series 1, Economics: collected scientific articles*, 3(19), 108-116 [in Ukrainian].
8. National Bank of Ukraine. (2014). *Stan mizhnarodnykh rezerviv ta likvidnist v inozemnii valiuti v Ukraini za sichen-kviten 2014 r. [Status of the international reserves and foreign currency liquidity in Ukraine in January-April 2014]*. Retrieved from http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=7693066 [in Ukrainian].
9. Central Bank of the Republic of Azerbaijan. (2013). *International reserves (without the Oil Fund reserves included) mln USD*. Retrieved from http://en.cbar.az/assets/2961/International_reserves_for_2013.pdf [in Russian].
10. National Bank of Tajikistan. (2013). *Makroekonomicheskii obzor Respubliki Tadjikistan za yanvar-dekabr 2013 g. [Macroeconomic Overview of the Republic of Tajikistan in January-December 2013.]*. Retrieved from http://www.nbt.tj/files/Monetary_policy/macroek_obzor/macro_2013_ru.pdf [in Russian].
11. Alizade, F. (2013). *Razocharovaniye zolotom [Disappointment in gold]*. Retrieved from <http://www.zerkalo.az/2013/razocharovanie-zolotom/> [in Russian].
12. Yarygina, A. (2009). *Mirovoy rynek zolota [World gold market]*. Retrieved from <http://www.ifs.ru/upload/gold-staj.pdf> [in Russian].
13. Boryshkevych, O. V. (2014). Zoloto v suchasni ekonomitsi [Gold in a modern economy]. *Biznes-Inform. Ekonomika – Business-Inform. Economics*, 1, 256-261 [in Ukrainian].
14. Chaykina, Ye. V. (2013). Osobennosti funktsionirovaniya mirovogo rynka zolota v usloviyakh finansovogo krizisa [Features of functioning of the global gold market in the financial crisis]. *Visnyk SevNTU: zbirnyk naukovykh prats. Seriya: Ekonomika i finansy – SevNTU Bulletin. Series: Economy and Finance*, 138, 149-158 [in Russian].
15. Demchenko, M. Yu. (2014). Kytayska Narodna Respublika na shliakhu zmitsnennia ta internatsionalizatsii yuania [Chinese National Republic on the way to strengthen and internalization of yuan]. *Naukovyi visnyk ChDIEiU. Seriya 1, Ekonomika - Scientific journal of ChSIEM. Series 1, Economics: collected scientific articles*, 1(21), 94-99 [in Ukrainian].

Надійшла 21.02.2014